

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Zdenky Rejsenaurovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky: A., nar. X. v C., naposledy bytom v zahraničí: C., t. č. PT R., s povolenou dlhodobou priepustkou na adrese: ul. J., zastúpená advokátom JUDr. J., O., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. p.: MU-1587/PO-Ž/2007 zo dňa 31. augusta 2007 na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Saz 24/2007-33 zo dňa 9. januára 2009 takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Saz 24/200733 zo dňa 9. januára 2009 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku, potvrdil rozhodnutie č. p.: MU-1587/PO-Ž/2007 zo dňa 31.8.2007, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľke azyl na území SR, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľke a súčasne rozhodol podľa

20 ods. 4 zákona o azyle, že neexistuje prekážka jej administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov do Čínskej ľudovej republiky.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci, t. j. že navrhovateľkou udávaný dôvod žiadosti (v konaní pred odporcom udávala, že chce na území SR pracovať a podnikáť so svojim manželom S. a kamarátmi v oblasti predaja textilu), nie je dôvodom pre udelenie azylu. Krajský súd poukázal na to, že navrhovateľka ako dôvod žiadosti uvádzala ekonomické dôvody, ktoré nie je možné z pohľadu zákona o azyle považovať za relevantné pre udelenie azylu.

Krajský súd považoval rozhodnutie odporcu v časti o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľke za vecne správne, nakoľko podľa vykonaného dokazovania odporcom sa nepreukázalo, že navrhovateľke v prípade návratu hrozí vážne bezprávie špecifikované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle. Rovnako sa stotožnil aj s rozhodnutím odporcu o neexistencii prekážky jej administratívneho vyhostenia, pričom v podrobnostiach na správnosť uvedených záverov odporcu odkázal.

Na základe uvedeného krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil v celom rozsahu ako vecne správne.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom namietala, že krajský súd ani odporca neprihliadli na vážnosť politickej situácie v krajine pôvodu. Krajskému súdu vyčítala, že neprihliadol na možné prenasledovania z dôvodu podania žiadosti o azyl v inej krajine, ktorou nepriamo vyjadrila nesúhlas s politickou situáciou v Číne. Pozornosť súdu nebola venovaná ani skutočnosti, že povolený prechodný pobyt na území SR za účelom podnikania jej bol zrušený z neznámych dôvodov a že takýmto rozhodnutím dôjde do zásahu do rodiny. Na územie SR pricestovala za svojim manželom S., ktorý tu podniká a má povolený prechodný pobyt.

Na základe uvedeného navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že navrhovateľka pricestovala na územie SR s úmyslom získať prechodný pobyt na účel podnikania. Pobyt jej bol povolený do 12.12.2007. Dňa 11.5.2007 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o zrušení jej prechodného pobytu. Navrhovateľka územie SR

neopustila a od tejto doby sa tu zdržiava bez povolenia. Z posúdení jeho výpovede je podľa odporcu zrejmé, že o azyl požiadala z ekonomických dôvodov, v krajine pôvodu nevyvíjala žiadnu činnosť, pre ktorú by jej hrozila perzekúcia zo strany štátnych orgánov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. mája 2009 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 písm. a/ zákona o azyle a (v znení účinnom do 31.12.2007) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných **alebo** náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd (písm. b/).

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí(ods.1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa §13c ods. 1 ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredĺži doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d), vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu. 9a)

Podľa § 58 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako

nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený.

Cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku (ods. 2).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľke na území SR, o neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutie o tom, že neexistuje prekážka jej administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov do Čínskej republiky, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľke na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľky a obsahom správ o krajine pôvodu, (správy HRW na rok 2006, informácie z Databázy MÚ MV SR – MÚ-138/ODZS-2007, vybraných častí Správy o zemi MV VB z októbra 2004, z tlačovej správy TASR zo dňa 13.5.2007 s názvom „Čína hrozí do roku 2010 nedostatok pracovných síl“), z ktorých stručne popísal spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na posúdenie žiadosti navrhovateľky v súvislosti s dôvodom, pre ktorý žiadal udeliť azyl a na možné riziká návratu navrhovateľky do krajiny pôvodu.

Z obsahu administratívneho spisu (z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 10.8.2007) vyplynulo, že navrhovateľka počas výsluchu pred odporcom ako dôvod žiadosti uviedla, že na Slovensko pricestovala legálne dňa 3.1.2007, mala povolený prechodný pobyt, neskôr jej ho zrušili, chcela by však zostať na Slovensku, aby tu mohla pracovať a pomôcť tým známym a manželovi. Na otázku či mala nejaké problémy v krajine pôvodu a či jej hrozí nejaké nebezpečenstvo v prípade návratu do krajiny uviedla, že žiaden problémy nemala, požičala si však peniaze od banky, založila dom v Shanghaji a bojí sa, že po návrate by nemala peniaze a banka by jej mohla zobrať dom.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca aj súd prvého stupňa vychádzali, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny záver o tom, že navrhovateľkine dôvody pre udelenie azylu (ekonomické dôvody) nie je možné považovať za relevantné v zmysle zákona o azyle. Preto, ak krajský súd rozhodnutie v časti týkajúce sa neudelenia azylu navrhovateľke považoval za vecne správne a ako také ho potvrdil, bolo potrebné s jeho právnym názorom súhlasiť.

Odvolací súd dospel k záveru, že odporca aj v tej časti rozhodnutia, ktorou rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany (podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle) a o tom, že u navrhovateľky neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do Čínskej ľudovej republiky (podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov) náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle a zákona o pobyte cudzincov.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným

skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci nebolo ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že odporca náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle. Odvolací súd v podrobnostiach na tento správny záver odkazuje, pričom považuje za dôležité zdôrazniť, že navrhovateľka v priebehu administratívneho konania žiadnym spôsobom individuálne neidentifikovala svoje konkrétne problémy v súvislosti s politickými dôvodmi, na ktoré sa odvoláva až v odvolaní proti rozsudku krajského súdu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ sa navrhovateľka domnievala, že spĺňa podmienky pre udelenie azylu aj z ďalšieho dôvodu, mala túto svoju domnienku uviesť už v priebehu správneho konania. Vzhľadom k tomu, že sa tak nestalo, nemohol krajský súd a rovnako ani Najvyšší súd Slovenskej republiky k týmto tvrdeniam nijako prihliadnuť. Z ustanovenia § 250i ods. 1 OSP totiž vyplýva, že pri preskúvaní rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase napadnutého rozhodnutia.

Rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu, neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutí o neexistencii prekážok administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu, preto odvolací súd ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 26. mája 2009

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová

JUDr. Igor Belko, v. r.

predseda senátu